

RETRO MET MODERNE EIGENSCHAPPEN

In 1965 stond een natuurgetrouwe muziekweergave nog in de kinderschoenen. De DIN Hifi norm was zelfs nog niet eens geïntroduceerd. In dat jaar introduceerde Wharfedale echter de Linton luidspreker, destijds een benchmark voor natuurgetrouwe muziekweergave.

De originele Linton wordt door Wharfedale zelf omschreven als één van de meest legendarische luidsprekers uit de geschiedenis van dit Engelse merk. Die eerste generatie Linton is van voor mijn tijd dus ik heb daar zelf geen herinnering aan. Maar dat Wharfedale een lange historie heeft binnen de luidsprekerindustrie is me uiteraard niet ontgaan. Onder leiding van Gilbert Briggs

introduceerde het merk na de oprichting in 1932 bijvoorbeeld als eerste een luidspreker met een keramische magneetkern, de beroemde Wharfedale Bronze. Wharfedale kwam ook als eerste met het idee om een 2-weg luidspreker te ontwikkelen. Gedreven door een passie voor natuurgetrouwe muziekweergave groeide Wharfedale onder leiding van Briggs gedurende de jaren '60 en '70 uit tot één van de meest

toonaangevende luidsprekerfabrikanten op aarde. Zoals zo vaak maken ook pioniers binnen hun vakgebied soms roerige en moeilijke tijden door. Voor Wharfedale geldt dat zij gedurende de jaren '90 en het begin van dit millennium, wellicht als gevolg van verschillende overnames, naar verhouding minder tot de verbeelding sprekende modellen introduceerden. Het merk belandde daardoor ook een beetje in de marge, maar helemaal verdwenen is het nooit. De laatste jaren is daar verandering in gekomen en de introductie van de Heritage serie past in die ontwikkeling.

Heritage serie

In de Heritage serie grijpt Wharfedale terug naar een aantal legendarische modellen uit het roemruchte Wharfedale verleden. De eerste introductie was de Denton 80, een twee-weg monitor, die in 2012 werd geïntroduceerd ter ere

van het 80-jarig bestaan van het merk. Met de Denton greep Wharfedale terug naar een model uit de jaren '70. Met de Linton verwijst Wharfedale naar een ontwerp uit 1965. De modellen uit de Heritage serie maken gebruik van de kwaliteiten uit het verleden, maar zijn, gezien de gebruikte materialen, uiterst moderne luidsprekers. De middentoner en woofer in de Linton hebben bijvoorbeeld een Kevlar membraan, een materiaal dat weliswaar in 1965 is ontwikkeld maar pas in 1970 voor het eerst commercieel werd gebruikt en zelfs pas in 1974 voor het eerst (door B&W) in een luidsprekerconus werd toegepast. De huidige Heritage modellen moet je daardoor zien als een moderne luidspreker in een retro jasje.

Linton

Eén van de vele innovatieve Wharfedale ontwikkelingen was de introductie van een resonantievrije behuizing, iets wat nu vanzelfsprekend is bij luidsprekerontwerpen. Wharfedale leverde ooit zelfs luidsprekers met een zak zand uit een plaatselijke groeve, dat de gebruiker zelf in de dubbele wand van de luidspreker moest storten. Bij de nieuwe Linton is de benadering iets minder complex, maar het doel is nog steeds hetzelfde. De wanden van de Linton zijn een slimme sandwich-constructie van MDF en spaanplaat waardoor de gewenste stijfheid ontstaat. De Linton heeft een klassiek ontwerp met een breed front, een kenmerkende eigenschap van veel luidsprekers uit die tijd. De baffle ligt iets verdiept waardoor het frontdoek precies gelijk valt met de zijkant van de luidspreker. Door deze constructie is het verwijderen van het frontdoek in principe niet de bedoeling. Je creëert daarmee namelijk een richel aan de rand van de luidspreker die ongewenste diffractie zal veroorzaken. Laat het frontdoek dus lekker zitten, de weergave van de luidsprekerunits is dusdanig getuned dat dit ook het beste werkt.

De Linton is een basreflex ontwerp, een andere afwijking ten opzichte van de eerste generatie Linton. De luidspreker heeft twee baspoorten aan de achterzijde hetgeen betekent dat je dus wel enigszins rekening moet houden met plaatsing in de buurt van een achter- en zijwand. De Linton is 565mm hoog maar desondanks niet bedoeld voor een positionering op de grond. Wharfedale heeft een solide, bijpassende stand ontwikkeld die perfect bij de Linton past. Leuk detail aan deze stand is dat LP's er precies in passen, dus je haalt met deze stands meteen twee leuke LP-opbergplekken in huis.

Setup

De XFI show in september was mijn eerste kennismaking met de Wharfedale Linton en ik was eigenlijk meteen onder de indruk van de weergave. De afspraak voor een langere luistersessie was dan ook snel gemaakt, want dit smaakte absoluut naar meer. Voor die uitgebreide luistersessie toog ik naar Radiobeurs Louter in Dordrecht alwaar de importeur in samenwerking met winkeleigenaar Peter Louter een mooie set rond de Lintons voor mij had neergezet. Radiobeurs Louter heeft een lange historie die net als bij Wharfedale terug gaat naar midden jaren '30. De winkel van Louter heeft gedurende de afgelopen periode een flinke metamorfose doorgemaakt en heeft sinds kort, bijvoorbeeld, een complete Dolby Atmos geoptimaliseerde luisterstudio in huis.

Voor mijn luistersessie met de Lintons kon ik beschikken over een Audiolab 6000A versterker, de bijpassende 6000CDT CD-speler en een 6000N streamer. Daarnaast stond er ook nog een PE-800 draaitafel van Perpetuum Ebner klaar voor gebruik. De componenten uit de Audiolab 6000 serie heb ik recentelijk geruime tijd in huis gehad dus die ken ik inmiddels door en door.

Weergave

Een natuurgetrouwe muziekweergave is waar Wharfedale naar streeft en om dat te testen gebruik ik al jaren een uit 1989 stammende Sampler van het Harmonia Mundi label (In Concert - Volume 1). Op deze plaat staan verschillende werken van componisten als Corelli, Beethoven en Bach die allemaal op een zeer natuurlijke wijze met veel ruimtelijke informatie door Harmonia Mundi op de plaat zijn gezet. Reeds direct na de eerste tonen hoor je hoe mooi het

stereobeeld loskomt van de luidsprekers. De plaatsing is diep en breed en de luidsprekers verdwijnen als het ware om plaats te maken voor de solisten en het orkest dat voor je verschijnt.

Ook de sampler "True Stereo" van het Naim label is een plaat die ik graag gebruik om de ruimtelijke afbeelding van een systeem vast te stellen. Deze sampler zit boordevol goede jazztracks met veel diepte. Ook met deze plaat in de CD-speler presteert de Linton weer optimaal.

Bij het beluisteren van even een stukje live funk van Maceo Parker (Life on Planet Groove) hoor je wel dat de Lintons soms wat terughoudend zijn in dynamiek. Bij het beluisteren van een andere klassieker (Dave Brubeck's "Take Five") van vinyl heb ik dit gevoel echter weer veel minder. De geweldige drumpassage met drummer Joe Morello is altijd geweldig om te beluisteren en juist de dynamiek in deze track komt heel mooi naar voren via de Lintons.

Samengevat

Advertenties over financiële producten worden altijd afgesloten met de zin: "In het verleden behaalde resultaten bieden geen garantie voor de toekomst". Bij de Wharfedale Linton gaat deze vergelijking echter niet op. De kwaliteit van de eerste generatie Linton uit 1965 staat bij kenners nog steeds hoog aangeschreven en met deze nieuwe Linton is dat in mijn optiek niet anders. De nieuwe Linton heeft een retro look maar presteert op het niveau dat je van een moderne luidspreker mag verwachten. De prestaties zijn zelfs bijzonder hoog want de ruimtelijke afbeelding die de Linton neerzet is geweldig en hoger dan menige concurrent binnen deze prijsklasse. Als je houdt van akoestische muziek of muziek met veel ruimtelijke informatie en ben je op zoek naar een nieuwe luidspreker ga dan vooral de Lintons eens proberen. Dit zou wel eens het schot in de roos kunnen zijn.

Merk:	Wharfedale
Type:	Linton
Systeem:	3-weg basreflex
Woofers:	8 inch Kevlar
Middentoner:	5 inch Kevlar
Tweeter:	1 inch soft dome
Crossovers:	630Hz en 2.4kHz
Gevoeligheid:	90dB/W/m
Impedantie:	6 ohm nom. (3.5 ohm min.)
Aanbevolen	
versterkervermogen:	25-200W
Baspoorten	achterzijde
Biwiring:	nee
Afmetingen:	565x300x330mm
Gewicht:	18.4kg
Uitvoeringen:	Mahonie, Walnoot

Prijzen per stuk:	
Linton Heritage	€499
Bijpassende stand:	€149

Informatie:	Quad-raad BV
Website:	www.quad-raad.nl

Met dank aan Peter Louter van Radiobeurs Louter in Dordrecht voor de geboden gastvrijheid gedurende deze uitgebreide luistersessie.